

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1CdoR/10/2023
Identifikačné číslo spisu: 2320202599
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2320202599.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého F. P., narodeného X. Y. XXXX, bytom ako navrhovateľka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa matky P. Š., narodenej XX. C. XXXX, zomrelej XX. C. XXXX, a otca S. P., narodeného X. T. XXXX, Š., F. U. Š. XXX/XX, zastúpeného Mgr. Nikoletou Fazekašovou, Tlmače, Továrenská cesta 135/6, o návrhu navrhovateľky Š. W., narodenej X. Y. XXXX, Š., O. XG, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Magdálikom, Galanta, Vajanského 1520, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca, vedenej na Okresnom súde Galanta pod č. k 22/P/101/2020 - 1008, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. marca 2023 č. k. 11CoP/103/2022 -1087, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala zverenia maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti (výrok I.), maloletého zveril do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia majú právo maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok (výrok II.), matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 75 ur mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia s tým, že výživné je splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca maloletého (výrok III.), styk matky s maloletým neupravil (výrok IV.), nad výchovou maloletého dieťaťa nariadil dohľad v období jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky (výrok V.), čím zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta č. k. 16P/49/2015-33 zo dňa 22.06.2015 (výrok VI.), uložil matke povinnosť nahradiť trovy konania štátu v sume 897,30 Eur (výrok VII.) a otcovi povinnosť nahradiť trovy konania štátu v sume 897,30 Eur (výrok VIII.), vo zvyšku štátu

náhradu trov konania nepriznal (výrok IX.) a napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok X.).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) výrokom I. odvolacie konanie o odvolaní matky zastavil. Výrokom II. konanie v časti určenia práv a povinností matky k maloletému zastavil. Výrokom III. vo zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Výrokom IV. rozhodol o náhrade trov konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu (s výnimkou výrokov týkajúcich sa práv a povinností matky k maloletému, v ktorej časti bolo konanie zastavené) z dôvodu odvolania navrhovateľky.

4. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie, v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku tieto dôkazy náležite vyhodnotil a s jeho záverom, že neboli splnené podmienky pre zverenie maloletého F. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie považoval za dostatočne zrozumiteľné a jasné, majúce oporu vo vykonanom dokazovaní, ako aj v platných právnych normách. Odvolací súd sa s odôvodnením súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí v celom rozsahu stotožnil, na tieto v plnom rozsahu poukázal a keďže prvoinštančný súd sa v odôvodnení svojho rozsudku náležite vysporiadal v podstate so všetkými relevantnými skutočnosťami tvrdenými navrhovateľkou, odvolací súd nepovažoval za potrebné, aby tieto dôvody opakoval. Navrhovateľka totiž ani v priebehu odvolacieho konania neuviedla žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť rozhodnutie súdu v časti zamietnutia jej návrhu a zverenia maloletého do starostlivosti otca. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a vzhľadom na odvolaciu argumentáciu navrhovateľky doplnil odvolací súd nasledovné:

5. Ako prvé bolo treba preskúmať dôvodnosť námietok odvolateľky voči nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, ktorý mal podľa jej tvrdenia spočívať v tom, že súd rozhodol bez toho, aby najskôr bolo rozhodnuté o jej námietke zaujatosti doručenej súdu 06.07.2022. Odvolací súd však uvedenú výhradu považoval za nedôvodnú. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 06.07.2022 o 8.30 hod. prebehlo vo veci posledné pojednávanie, na ktorom súd vydal meritórne rozhodnutie. Toho istého dňa bolo súdu doručené podanie navrhovateľky označené ako „Námietka zaujatosti súdu vo veci“, v ktorom namieta zaujatosť OS Galanta v predmetnej veci a to z dôvodu „dlhého prieťahu súdneho konania“. Navrhovateľka tu uvádza skutkové tvrdenia týkajúce sa predmetnej veci, opisuje jej vzťahy s otcom maloletého, tvrdí, že otec dieťaťa klame, poukazuje na to, že žiadala súd o správu od otcovho psychiatra MUDr. W., podľa nej však okresný súd je naklonený otcovi maloletého i keď klame a týmito klamstvami a správaním škodí maloletému F., ktorý má z otca strach, čo súd neberie do úvahy, navyše doposiaľ nebola prizvaná a vypočutá psychologička dieťaťa PhDr. E.. Z uvedených dôvodov žiadala navrhovateľka pridelenie spisu inému sudcovi. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že zákonná sudkyňa Mgr. Jana Mičková s poukazom na ust. § 49 a 52 CSP predmetné podanie navrhovateľky posúdila ako nespĺňajúce zákonom predpísané náležitosti námietky zaujatosti a z uvedeného dôvodu na námietku neprihliadla. Odvolací súd uvedený postup zákonnej sudkyne považoval za správny a zákonný, keďže z obsahu podanej „námietky zaujatosti“ je zrejmé, že táto neobsahuje náležitosti námietky zaujatosti uplatnenej účastníkom, ktoré sú precízované v § 53 ods. 1 CSP a celkom nepochybne sa týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudkyne, v ktorom prípade súd na takúto námietku zaujatosti neprihliada a ani vec nepredkladá nadriadenému súdu na rozhodnutie (§ 53 ods. 3 CSP).

6. Odvolateľka ďalej vytýkala súdu prvej inštancie, že z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a to najmä ohľadom vhodnosti výchovného prostredia pre maloletého, osobnostných a zdravotných predpokladov otca a navrhovateľky, ako aj najlepšieho záujmu maloletého. Vytýka tiež súdu, že nevykonal navrhnuté dôkazy nevyhnutné pre rozhodnutie (výsluch PhDr. E. a oboznámenie sa so záverečnou správou o priebehu a výsledkoch výchovného opatrenia) a namietala aj nesprávnosť právneho posúdenia v otázke, či boli splnené zákonné podmienky pre zverenie maloletého

do náhradnej osobnej starostlivosti.

6.1. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktorého odporujú ust. § 195 až 210 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

7. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúcemu z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli, zohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako vyhodnotil, ktoré dôkazy nevykonal a z akých dôvodov a ako vec právne posúdil, teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP, pričom mu nemožno nič vyčítať.

8. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec aj správne právne posúdil, keď použil správne právne predpisy a tieto i správne vyložil a na daný skutkový stav správne aplikoval. Rodičovské práva a povinnosti patria rodičom od narodenia do plnoletosti dieťaťa. Patria osobám, ktoré sú podľa zákona považované za rodičov, teda matke a otcovi dieťaťa. V prípade ak jeden z rodičov nežije, je na výkon rodičovských práv a povinností oprávnený a povinný v celom rozsahu druhý rodič sám. Pokiaľ by ani on nemohol práva a povinnosti rodiča vykonávať, je potrebné prijať náhradné opatrenia, medzi aké patrí aj zverenie dieťaťa do niektorej z foriem náhradnej starostlivosti (§ 44 a nasl. Zákona o rodine).

9. Ústava Slovenskej republiky v čl. 41 ods. 4 garantuje právo rodičov vychovávať a starať sa o svoje deti a zároveň deťom zaručuje právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Podobne Dohovor o právach dieťaťa ukladá zmluvným štátom povinnosť vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že sú to rodičia, ktorí majú spoločnú a rovnakú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Osobná starostlivosť sa poskytuje dieťaťu v rodine a predstavuje ju starostlivosť o stravu, bývanie, ošatenie, zabezpečenie lekárskej starostlivosti, školskej dochádzky, mimoškolských aktivít dieťaťa a iné. Osobná starostlivosť je teda pojem užší ako výchova. Náhradná starostlivosť pomenúva inštitút, ktorý nahrádza výkon jednej časti rodičovských práv a povinností, a to práve osobnej starostlivosti o dieťa. Aj v prípade umiestnenia dieťaťa do niektorej z foriem náhradnej starostlivosti sú za jeho riadnu výchovu naďalej zodpovední jeho rodičia. Náhradná starostlivosť má nahrádzať osobnú starostlivosť (nie výchovu) rodičov o maloleté dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Znakmi náhradnej starostlivosti sú jej: a) nevyhnutnosť - možno ju nariadiť len vtedy, ak rodičia osobnú starostlivosť nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradnú starostlivosť teda môže súd nariadiť až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy dieťaťa nekvalitou jeho života preváži nad jeho záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život; b)

dočasnosť - zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti je len dočasné opatrenie, ktoré súd zruší, akonáhle odpadnú prekážky pre obnovenie spoločného života detí s rodičmi. Neschopnosť alebo neochota rodičov zabezpečiť osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa potom môže spočívať v objektívnych alebo subjektívnych okolnostiach, napr. ak rodičia starostlivosť o dieťa zanedbávajú, čo sa vyznačuje nedostatkom ich starostlivosti, spôsobujúcim závažné ohrozenie vývoja dieťaťa alebo nebezpečenstva pre dieťa, zlyhanie pri zabezpečení telesných potrieb dieťaťa - výživy, ošatenia, ubytovania, zdravotnej starostlivosti, citové zanedbávanie - nezabezpečenie citových potrieb dieťaťa a pod. Každé zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti predstavuje faktický zásah do výkonu rodičovských práv.

10. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti, je náhradná osobná starostlivosť inej fyzickej osoby ako rodiča. Základnou podmienkou pre zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je potreba chrániť záujem maloletého dieťaťa a subsidiárne v zmysle § 44 Zákona o rodine sú týmito podmienkami aj skutočnosť, že rodičia nezabezpečujú, alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Naplnené musia byť vždy všetky uvedené predpoklady pre odňatie dieťaťa zo starostlivosti jeho rodičov. V prípade posudzovania splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti berie teda súd do úvahy dve skutočnosti - záujem maloletého dieťaťa a to, či sa žiadny rodič naozaj nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať. Právnym následkom nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti je, že sa rodičia nemôžu o svoje dieťa osobne starať a túto starostlivosť zabezpečuje osoba, ktorej bolo dieťa rozhodnutím zverené, avšak len dočasu, kým si rodič na svojej strane nevytvorí alebo neobnoví podmienky pre prevzatie osobnej starostlivosti o dieťa. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa totiž majú vždy v prvom rade jeho rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ dieťa je v prvom rade právo (a povinnosť) chrániť záujem dieťaťa, tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo osobne sa o neho starať.

11. Z obsahu spisu vyplynulo, že maloletý F. sa narodil zo vzťahu rodičov, ktorý trval od r. 2011 do r. 2014, po ukončení spolužitia bol maloletý rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 16P/49/2015-33 zo dňa 22.06.2015 zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť na dieťa výživné, zároveň rodičovskou dohodou zostal styk otca s maloletým neobmedzený. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že matka (ktorá jej spolužitie s otcom dieťaťa opísala ako problémové, poznamenané agresívnym správaním partnera voči nej), mala problémy s alkoholom, žila neusporiadaným spôsobom života a starostlivosť o maloletého F. nevládala. Postupne preto starostlivosť o dieťa presúvala na navrhovateľku (starú matku maloletého z matkinej strany), až u nej maloletý napokon zostal a matka si ho od starej matky sporadicky brávala na návštevu. Otec v rokoch 2016 až 2019 pracoval v Nemecku, syna si po dohode s matkou bral k sebe v čase, keď sa nachádzal na Slovensku, kedy maloletý u otca aj prespával a ich vzťahy boli dobré. Od jari 2020 s príchodom pandémie Covid-19 sa vzťahy medzi otcom a maloletým prerušili, resp. významne obmedzili, a k ich obnoveniu už nedošlo ani po skončení pandémie, keďže navrhovateľka mu v stykoch so synom bráni. V súčasnosti maloletý F. otca už odmieta a vyjadruje sa o ňom negatívne, z dokazovania je však zrejmé, že ide o vyjadrenia a postoje prevzaté od iných osôb. Otec má k synovi silné citové väzby a má záujem o maloletého sa starať, maloletý však prejavil záujem zostať žiť s navrhovateľkou. Úlohou súdu bolo zistiť a to aj za pomoci znaleckého dokazovania, vhodnosť výchovného prostredia pre maloletého, vzťahové väzby maloletého k navrhovateľke a otcovi, osobnostné predpoklady ich oboch pre výchovu a starostlivosť o maloletého, dôvody odmietania otca zo strany maloletého a ďalšie súvislosti, na základe ktorých aj podľa názoru odvolacieho súdu dospel prvoinštančný súd k správne záveru o potrebe zverenia maloletého do osobnej starostlivosti otca, pretože neboli naplnené zákonné predpoklady pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

12. Odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že inštitút náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa je inštitútom dočasným, teda sa má uplatňovať len dovtedy, kým rodičia alebo niektorý z nich, nie sú schopní sami zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Tento inštitút nemá v žiadnom prípade nahrádzať rodičovskú výchovu a starostlivosť o vlastné maloleté deti, pretože sú to rodičia, ktorí sú v prvom rade povinní sa o svoje maloleté deti starať a aj ich vychovávať. Dieťa pritom má zároveň právo, aby ho vychovávali predovšetkým jeho rodičia, ak sú toho schopní. Pomoc širšej rodiny má byť

len sekundárna a doplnená v rámci prirodzených rodinnoprávnych vzťahov fungujúcich v širšej rodine. Zodpovednosť za výchovu dieťaťa, starostlivosť o neho a správu jeho vecí však majú predovšetkým jeho rodičia. V danom prípade bolo preukázané, že otec dieťaťa je schopný o maloletého sa starať a má o to aj vážny záujem. Navrhovateľka počas celého konania spochybňovala spôsobilosť otca a to predovšetkým s poukazom na jeho agresívne správanie a závislosť na omamných a psychotropných látkach, avšak jej tvrdenia sa v konaní nepreukázali a boli dostatočne presvedčivo vyvrátené znaleckým dokazovaním znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria MUDr. G. O. a znalca z odboru psychológia, odvetvie Klinická psychológia dospelých, Klinická psychológia detí, Poradenská psychológia Mgr. P. W.. Znalec O. z vyšetrení otca a existujúcej dokumentácie dospel k záveru, že otec nie je závislý ani od alkoholu ani od iných psychotropných či omamných látok a z psychiatrického hľadiska znalec nenašiel dôvody, ktoré by bránili otcovi zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého z krátkodobého ani z dlhodobého hľadiska. Znalec W. zistil u otca viditeľný kladný vzťah k maloletému, pričom aj pri masívnej kritike jeho rodičovských kompetencií zo strany maloletého, reagoval otec na maloletého zrelymi zvládacími mechanizmami bez prítomných manipulatívnych tendencií alebo akýchkoľvek porúch správania, ktoré by korešpondovali s obrazom, ktorý udávala o otcovi navrhovateľka. Záver prvoinštančného súdu, že otec spĺňa osobnostné predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o svojho syna tak nemožno považovať za výsledok nesprávnych skutkových zistení súdu, naopak ide o záver podložený, zodpovedajúci vykonanému dokazovaniu, vychádzajúci z posudkov odborníkov na danú problematiku, ktorých správnosť úsudku nemá ani odvolací súd dôvod spochybňovať. Argumentácia navrhovateľky, odmietajúcej pripustiť, že by otec mohol osobnostne dozrieť a napriek vykonanému znaleckému dokazovaniu stále spochybňujúcej jeho rodičovské kompetencie, nemá v súčasnosti žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní a jej odvolacie námietky preto boli vyhodnotené ako nedôvodné. Aj keď odvolateľka tvrdí opak, neboli preukázané ani prekážky z dôvodu nevhodných bytových podmienok, ktoré by otcovi mali brániť v zabezpečovaní starostlivosti o syna, hoci ich navrhovateľka rovnako spochybňovala. Otec má pre život so synom všetko potrebné, aj keď jeho bytové podmienky sú v súčasnosti skromnejšie ako u navrhovateľky. Skutočnosť, že rodič nemá vytvorené dokonalé bytové podmienky nemôže byť rozhodujúcou pre zvažovanie zverenia jeho dieťaťa do náhradnej starostlivosti. Náhradnú starostlivosť môže súd nariadiť až vtedy, keď ohrozenie riadnej výchovy dieťaťa nekvalitou jeho života preváži nad jeho záujmom podporovať biologické väzby a rodinný život, a o takomto prípade tu rozhodne hovoriť nemožno.

13. Odvolateľka vytýkala súdu, že nezohľadnil najlepší záujem maloletého a skutočnosť, že maloletý otca trvalo a dlhodobo odmieta. Odvolací súd jej však ani v tomto nemohol dať za pravdu. Súd prvej inštancie opakovane zisťoval názor maloletého a náležite sa ním zaoberal, dospel však k záveru, že hoci maloletý vyjadril želanie zostať žiť s navrhovateľkou, napokon po vyhodnotení všetkých dôkazov treba uzavrieť, že s ohľadom na okolnosti prípadu bude v najlepšom záujme maloletého práve jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca a s týmto záverom sa odvolací súd plne stotožňuje. Treba vychádzať z premisy, že otec ako rodič (v súčasnosti už jediný žijúci rodič maloletého F.) má zákonom garantované prednostné právo oproti iným osobám, na starostlivosť o svoje dieťa za predpokladu, že má záujem a je schopný takúto starostlivosť zabezpečiť, ktorá podmienka bola v danom prípade naplnená. Nie je pravdivé tvrdenie odvolateľky, že maloletý otca odmieta trvalo a dlhodobo, keďže bolo preukázané, že do vypuknutia pandémie v roku 2020 otca neodmietal a pravidelne sa s ním stretával vrátane prespávania u otca a k zmene jeho postoja k otcovi došlo práve pôsobením vplyvu navrhovateľky. Znalec W. zistil, že u maloletého v súčasnosti prevažujúci negatívny postoj k otcovi je výsledkom ovplyvňovania zo strany navrhovateľky vo vzťahu k otcovi, čím nezvládla rodičovskú rolu a v dôsledku eskalácie ich vzájomných konfliktov bránila maloletému v jeho stretávaní sa s otcom a v rozvíjaní jeho vzťahu s otcom.

14. Odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným vyššie uvedený nedostatok vo výchove navrhovateľky považuje za veľmi významný pri svojom rozhodovaní, keďže takéto správanie navrhovateľky je v hrubom rozpore s eminentným záujmom maloletého na budovaní silných citových väzieb s vlastným otcom, ktorý má svojho syna rád a už niekoľko rokov sa márne domáha aspoň stretávania s ním, navrhovateľka mu však bez akéhokoľvek rozumného dôvodu v stretávaní so synom bráni. Odvolávanie sa na negatívny vzťah maloletého voči otcovi a jeho odmietanie preto nie je zo strany

navrhovateľky namieste, keďže bolo celkom jednoznačne preukázané, že ho spôsobila práve ona. Treba si pritom uvedomiť, že rodič zohráva v živote každého dieťaťa nezastupiteľnú úlohu, ktorú nedokáže zasiať žiadny iný príbuzný, akokoľvek by mal dobré úmysly a vhodné podmienky. Ponechanie dieťaťa u starej matky tak v danom prípade vykazuje vysokú mieru ohrozenia pre maloletého z dôvodu cielenej likvidácie jeho citových väzieb k otcovi, ktorý je v súčasnosti už jediný žijúci rodič maloletého F. a v budúcnosti by to mal byť práve on, kto bude F. pevnou oporou a to aj v čase, kedy navrhovateľka možno už toho nebude schopná (treba vziať do úvahy tiež viacgeneračný rozdiel, ktorý bude citeľný najmä s pribúdajúcim vekom dieťaťa). Rozhodnutie súdu, ktorý zamietol návrh navrhovateľky a zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca preto plne rešpektuje najlepší záujem dieťaťa a to napriek tomu, že maloletý verbalizoval svoj negatívny postoj k otcovi. Hoci totiž maloletý F. vzhľadom na svoj vek nepochybne už dokáže formulovať svoje názory a prania, zároveň však určite nie je schopný objektívne posúdiť, čo je v jeho najlepšom záujme, odhliadnuc od skutočnosti, že znalec jasne definoval správanie a názory maloletého ako neautentické.

15. Súd prvej inštancie preto správne vychádzal zo záverov znalca psychológa, ktorý sa vyjadril v prospech osobnej starostlivosti otca, a to aj za cenu krátkodobých negatívnych dopadov na maloletého, ktoré bude dieťa subjektívne prežívať, avšak s dlhodobým riešením situácie berúc do úvahy ešte relatívne nízky vek dieťaťa. Súd pritom vyvinul značné úsilie - aj formou uloženia výchovného opatrenia - aby zmenil postoj navrhovateľky k otcovi maloletého v otázke jeho stretávania s maloletým a nasmeroval ju k psychologickému poradenstvu za účelom prehodnotenia svojho konania, ktorým maloletému škodí, nedošlo ale ani k jedinému jej stretnutiu s otcom z dôvodov na strane navrhovateľky. Aj z uvedeného je teda zrejmé, že navrhovateľka nemieni svoje správanie v otázke podporovania vzťahov otca a syna korigovať, čím neposkytla súdu možnosť zabezpečiť maloletému pozvoľný prechod do starostlivosti otca s postupným rozširovaním stykov, ale dôvodne napokon viedlo súd k radikálnemu rozhodnutiu o zverení maloletého do starostlivosti otca.

16. Pokiaľ ide o námietku, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a to konkrétne výsluchom psychologičky PhDr. E., ktorú maloletý s navrhovateľkou dlhšiu dobu navštevuje, ako aj záverečnou správou o priebehu a výsledkoch súdom nariadeného výchovného opatrenia, odvolací súd pripomína, že súd rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). V tejto súvislosti treba objasniť, že dokazovanie je zákonom upravený postup súdu, ako aj účastníkov konania, na základe ktorého súd získava pre rozhodnutie podstatné skutkové poznatky o veci, ktorá je predmetom konania a preto sa v dokazovaní obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov. Súd je subjektom, ktorý určuje, čo sa bude dokazovať, ako bude dokazovanie prebiehať, ktoré skutočnosti bude považovať za preukázané a ktoré dôkazy vykoná. Sudca sa teda nestáva pasívnym arbitrom, ktorý je pri zisťovaní skutkového stavu odkázaný na tvrdenia a dôkazné návrhy strán. Zároveň súd musí dbať na to, aby nevyklúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený účastníkom konania, ak tento skutkový poznatok nebude preukazovať iným dôkazom. Pokiaľ sa súd rozhodne dôkaz nevykonať, musí to zdôvodniť v odôvodnení svojho rozsudku, ktorú povinnosť mu výslovne ukladá § 220 ods. 2 CSP. V danom prípade súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia skutkových okolností potrebných pre rozhodnutie vo veci a to nielen výsluchom účastníkov konania, ale množstvom listinných dôkazov, písomných správ cestou na to povolaných inštitúcií a znaleckých posudkov i výsluchov znalcov a zhromaždil tak dostatok skutkových podkladov významných pre rozhodnutie aj bez vykonania navrhovateľkou spomínaných dôkazov, ktoré nemohli priniesť žiadne nové informácie, ktoré by súdu neboli známe, preto ich nevykonaním sa súd nedopustil žiadneho pochybenia. Zároveň súd prvej inštancie v bode 56 napadnutého rozsudku veľmi podrobne zdôvodnil, prečo zamietol vykonanie uvedených dôkazov, čím boli zároveň naplnené podmienky zakotvené v § 22 ods. 2 CSP a nemožno mu v tomto smere nič vytknúť, pričom odvolací súd sa aj s úvahami prvoinštančného súdu predostrenými v uvedenom bode plne stotožňuje.

17. Po preskúmaní celej veci odvolací súd dospel k názoru, že skutočný stav veci bol zistený dôsledne, súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal splnením zákonných podmienok umožňujúcich maloletého zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti vychádzajúc z aplikácie príslušných hmotnoprávných

ustanovení podľa § 44 a § 45 Zákona o rodine a zároveň napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie dáva účastníkom konania relevantnú odpoveď na ich podstatnú argumentáciu, s ktorou sa súd náležite vysporiadal, takže v jeho postupe a rozhodnutí nebolo zistené žiadne z pochybení vytykánych odvolateľkou.

18. Odvolací súd pripomenul, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Vychádzajúc z vyššie uvedeného posúdil odvolací súd námietky odvolateľky v celom rozsahu ako neopodstatnené a plne sa stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že v danom prípade nie sú splnené zákonné predpoklady pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a naopak sú tu dôvody pre jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca, ktoré rozhodnutie je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa, zároveň sa stotožnil aj s ostatnými výrokmi rozsudku bez potreby osobitne sa nimi zaoberať pre absenciu relevantnej odvolacej argumentácie, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

19. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie (ďalej len „dovolateľka“) navrhovateľka, ktorého prípustnosť odvodzovala z ustanovenia § 420 písm. e), f) CSP.

20. Dovolateľka s poukazom na § 420 písm. e/ CSP namietala, že v konaní pred Okresným súdom Galanta rozhodoval vylúčený sudca lebo nesprávne obsadený súd, keď podala námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi prvoinštančného Okresného súdu Galanta, o ktorej námietke nebolo ani len dodnes rozhodnuté. Ďalej s poukazom na ust. § 420 písm. f/ CSP namietala, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to v súvislosti s postupom prvoinštančného a odvolacieho súdu, keď tieto nevypočuli svedkyňu PhDr. Y. E., ktorú na pojednávanie prvoinštančný súd riadne predvolal a ona sa na pojednávanie riadne dostavila, rodičia maloletého dotknutú svedkyňu riadne zbavili povinnosti zachovávať mlčanlivosť, pričom menovaná viac ako 2 roky pravidelne poskytovala psychologickú pomoc a poradenstvo maloletému, avšak napriek tomu ju konajúce súdy v konaní ako svedka nevypočuli, ďalej v súvislosti s tým, že konajúci prvostupňový súd vo veci nariadil výchovné opatrenie na 6 mesiacov v CDR Sereď a uložil CDR Sereď predložiť záverečnú správu o priebehu nariadeného výchovného opatrenia, avšak vo veci rozhodol už dňa 06.07.2022 t. j. pred skončením ním nariadeného výchovného opatrenia a bez riadnej znalosti výsledkom nariadeného výchovného opatrenia (bez predloženia záverečnej správy CDR Sereď); uvedený postup konajúceho súdu prvej inštancie bol evidentne nesprávny a znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k závažnému porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, kedy pri správnom postupe by navrhovateľka mala možnosť klásť dotknutej svedkyňi PhDr. E. otázky na súdnom pojednávaní, keďže aj prvoinštančný súd jej výsluch považoval za dôvodný a na pojednávanie ju predvolal a vytvoril podmienky, aby tento výsluch svedkyne mohol byť v konaní riadne a zákone realizovaný a tiež pri správnom postupe by súd poznal konečný výsledok ním nariadeného výchovného opatrenia v CDR Sereď a na súdnom pojednávaní by mohla byť vykonaná ako dôkaz záverečná správa CDR Sereď, ktorá by bola podkladom pre spravodlivé a zákonné rozhodnutie súdu vo veci samej, pričom uvedené pochybenia prvoinštančného súdu nenapravil a neodstránil ani odvolací krajský súd. Na základe uvedeného konajúci prvoinštančný súd vo veci nevykonal dôsledné dokazovanie, riadne nezistil skutkový stav veci, pričom vyššie uvedené skutočnosti nerešpektoval ani odvolací súd.

21. Navrhovateľka tiež poukázala aj na to, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie nie je dostatočne a riadne odôvodnený v súlade s § 220 ods. 2 CSP a to najmä v tom, že sudca sa v konaní a ani v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami, ktorými sú záujem maloletého ako aj okolnosti, schopnosti a možnosti

jednotlivých účastníkov konania poskytovať osobnú starostlivosť maloletému dieťaťu, riadne a dostatočne neodôvodnil odmietnutie vykonania navrhovaných dôkazov (výsluch svedkyne E., konečná správa CDR Sereď). Uvedené skutočnosti odvolací súd dostatočným spôsobom nevysvetlil, hoci sa jedná o jedny z rozhodujúcich skutočností, od ktorých jednoznačne závisí rozhodnutie vo veci. Podľa názoru navrhovateľky jej návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti bol zo strany navrhovateľky podaný v celom rozsahu dôvodne a sú splnené všetky zákonné podmienky nato, aby konajúci súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.

21.1. V dovolaní tiež namietala, že na strane otca maloletého vzhľadom na vykonané dokazovanie, nie sú u neho splnené podmienky zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti.

22. Vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci, pre ktoré môže dovolací súd sám zmeniť rozhodnutie z dôvodu hospodárnosti navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 449 ods. 3 CSP rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/103/2022-1087 zo dňa 28.3.2023 vo výroku „Vo zvyšku sa rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.“ vo vzťahu k výrokom rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 22P/101/2020-1008 zo dňa 6.7.2022 „I. Súd návrh navrhovateľky zamietá., II. Maloleté dieťa sa zveruje do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia majú právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok., ..., V. Nad výchovou maloletého dieťaťa sa nariaďuje dohľad v období jedného roka od právoplatnosti tohto rozsudku, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky., ... X. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“ zmenil tak, že „Maloleté dieťa F. P., nar. X.X.XXXX, sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach v rovnakom rozsahu ako rodičia maloletého, otca dieťaťa sa zaväzuje uhrádzať výživné na maloleté dieťa v sume 150 Eur mesačne vopred k rukám navrhovateľky cestou príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, a to počnúc dňom podania návrhu na začatie konania v tejto veci.“ a rozhodol o zročnom výživnom a upravil styk otca maloletého s maloletým dieťaťom a priznal navrhovateľke voči otcovi dieťaťa nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% zmenil rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/103/2022-1087 zo dňa 28.3.2023 vo výroku „Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.“ tak, že „Navrhovateľka má otcovi dieťaťa nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania v rozsahu 100%.“ Alternatívne, najmä vzhľadom na procesné pochybenia, navrhol aby Najvyšší súd SR v zmysle § 449 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/103/2022-1087 zo dňa 28.3.2023 zrušil vo výrokoch III. a IV. tohto rozsudku a v zmysle § 450 Civilného sporového poriadku vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

23. K dovolaniu bolo podané písomné vyjadrenie zo strany Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, ktorý podal správu o výkone výchovného opatrenia. V správe bolo uvedené, že maloletý F. sa nachádza v starostlivosti otca od 22.5.2023. Otec maloletého s maloletým F. a priateľkou pani D. žijú v prenajatom dvojizbovom byte, priestory bytu sú účelne zariadené, čisté chod domácnosti je riadne zabezpečený. Maloletý F. má k dispozícii svoju izbu, ktorá je zariadená, má samostatné lôžko, hračky. Rodina má v byte mačku. K bytovým pomerom rodiny nemá úrad námietky. Otec maloletého je živnostník, pracuje na stavbe s príjmom 1000 eur mesačne. Jeho priateľka je zamestnaná v Euro Dable Šaľa s príjmom 750 eur mesačne. Za prenájom platia 360 eur mesačne. Pracovný čas majú zosúladený, tak aby vedeli pokryť starostlivosť o maloletého F.. V rámci názoru maloletý F. uviedol, že s tatinom a D. sa mu býva celkom dobre, venujú sa mu. Cez deň buď idú na výlet alebo sa hrá na mobile, na počítači. Jedlo má pripravené, aj obed a polievku, dostáva aj ovocie. Má svoju izbu, páči sa mu v nej, má hračky aj knihy. Tatino a D. sú na neho dobrí, nerobia mu zle, neublížujú mu. Žiadnu pomoc nepotrebuje. Babka za ním nebola, je mu to trošku ľúto, ale telefonovala mu 3 trikrát. Byť u tatina na začiatku bola zmena, ale zvládol to. Teraz je to v poriadku, s tatinom a D. sa vie porozprávať. Trvanie názoru bolo realizované primerane jeho veku, rozumovým schopnostiam bez prítomnosti tretej osoby. Úrad uvádza, že nariadené výchovné opatrenie dohľad plní svoj účel.

24. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky k dovolaniu podala písomné vyjadrenie s tým, že po podrobnom oboznámení sa s obsahom dovolania konštatuje, že dovolateľka v podstatnej miere len opakuje argumenty, ktoré boli obsiahnuté v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými sa

už v dostatočnom rozsahu vysporiadal odvolací súd. Zotrvála na všetkých svojich písomných ako aj ústnych vyjadreniach prokurátora, ktoré boli podané v rámci konania. Vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, skutkový stav bol riadne a zákonne zistený a vyhodnotený s prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa. V predmetnej veci vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec maloletého je schopný riadne zabezpečiť výchovu a starostlivosť o maloletého. Súd vzhľadom na okolnosti daného prípadu rozhodol aj o uložení výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 2 písm. b) zákona o rodine v trvaní jedného roka od právoplatnosti rozsudku, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Závery súdov oboch stupňov sú výsledkom vyhodnotenia skutkových okolností, ktoré v konaní vyšli najavo. Mal za to, že v predmetnej veci nie sú dané dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. e) a f) CSP a nie sú ani dôvody na odklad vykonateľnosti rozhodnutia. Rozhodnutie považoval za správne a zákonné a preto ho navrhol zamietnuť.

25. K dovolaniu sa písomne vyjadril aj Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky písomným vyjadrením zo dňa 27.7.2023. Úrad uviedol, že zo spisovej dokumentácie je zrejmé, že stará matka podávala vyjadrenia na rôzne inštitúcie - Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Kanceláriu prezidenta SR, verejného ochrancu práv, Generálnu prokuratúru SR. Mal za to, že rozhodnutie Okresného súdu Galanta v spojitosti s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave korešpondujú s najlepším záujmom dieťaťa, jeho právom byť vo výchove a starostlivosti svojho rodiča.

26. K dovolaniu podal písomné vyjadrenie aj otec maloletého. K dovolaniu podľa § 420 písm. e) CSP uviedol, že odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu a rozhodnutie o námietke zaujatosti podané navrhovateľkou voči sudcu prvoinštančného súdu ponecháva na rozhodnutie najvyššieho súdu. Navrhovateľka počas celého konania podávala neopodstatnené návrhy, sťažnosti, námietky a iné podnety na viaceré osoby, ktoré prišli s ňou do kontaktu a dovolili vyjadriť protichodný názor. K dovolaniu vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP uviedol, že súd prvej inštancie vykonal v konaní rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia skutkových okolností potrebných pre rozhodnutie vo veci a vzhľadom k tomu, že uložené výchovné opatrenie v CDR Sereď sa mýňalo svojmu účinku, tak pred skončením 6 mesačnej doby uloženého výchovného opatrenia v CDR Sereď vytýčil pojednávanie vo veci. K takémuto rozhodnutiu prvostupňového súdu došlo najmä kvôli tomu, že správanie navrhovateľky bolo opakovane nevyhovujúce k dosiahnutiu účelu uloženého výchovného opatrenia. Navrhovateľka opakovane nerešpektovala záujem otca o stretávanie sa a budovanie narušeného vzťahu s maloletým dieťaťom, nezúčastňovala sa sedení, nespolupracovala, nezdvíhala telefón a podobne. Vzhľadom k nevykonanému dôkazu výsluchu svedkyne PhDr. Y. E. sa už viackrát vyjadril, pričom sa odvoláva na všetky predchádzajúce vyjadrenia, len uvádza, že súd na základe dostatočne vykonaných dôkazov nielen výsluchom účastníkov konania, ale aj množstvom listinných dôkazov, písomných správ, na to povolaných inštitúcií znaleckých posudkov a výsluchov znalcov zhromaždil dostatok skutkových podkladov významných pre rozhodnutie aj bez vykonania navrhovateľkou spomínaných dôkazov. Poukázal na to, že je veľmi dôležité si uvedomiť, že otec ako rodič, má zákonom garantované prednostné právo oproti ostatným osobám na zabezpečenie starostlivosti o svoje dieťa za predpokladu, že má záujem a je schopný takúto starostlivosť zabezpečiť, ktorá podmienka bola v danom prípade naplnená. Nepravdivé tvrdenie navrhovateľky, že maloletý dlhodobo otca odmietal, k zmene jeho postoja k otcovi došlo práve pôsobením a vplyvom navrhovateľky. Poukázal na to, že náhradná starostlivosť má nahrádzať osobnú starostlivosť vtedy, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Tento inštitút nemá nahrádzať rodičovskú výchovu a starostlivosť o vlastné maloleté deti. Záverom uviedol, že od júna tohto roku sa maloleté dieťa až doposiaľ nachádza nepretržite v jeho domácnosti, kde má zabezpečené všetky sociálne, materiálne, emocionálne a iné potreby. Otec sa o maloleté dieťa plnohodnotne stará, uspokojuje všetky potreby pre zdravý psychický vývoj dieťaťa a podieľa sa na jeho výchove. Maloleté dieťa je šťastné v jeho prítomnosti, zvykne sa telefonicky spojiť s dovolateľkou a v domácnosti otca je veľmi spokojné. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

27. V ďalšej reakcii navrhovateľka reagovala na vyjadrenie kolízneho opatrovníka podaním zo dňa 11.08.2023. Z obsahu vyjadrenia vyplýva, že veľmi ľúbi svojho vnúča a celých 10 rokov jej išlo len o jeho bezpečie, klud. V podaní poukazovala na zlé správanie otca k maloletému F., poukazovala na to

akým všetkým negatívnym skúsenostiam bol maloletý F. vystavený. Poukazovala na manipulatívne konanie vo veci, pričom by bolo vhodné, aby maloletý aj sám vypovedal, aby mu bol daný priestor na vyjadrenie a aby to bolo brané za veľmi dôležité.

28. V danom prípade je dovolanie podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v CMP. Podľa § 2 ods. 1 CSP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 CMP neustanovujú inak, dovolací súd na konanie o dovolaní navrhovateľky aplikoval ustanovenia CSP.

29. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

30. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádia konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

31. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

32. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Ak teda zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

33. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

35. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. e) CSP.

36. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované ako judikát pod R 59/1997 v zmysle, ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g) OSP posúdi túto otázku samostatne. Tento záver najvyššieho súdu je naďalej aktuálny aj vo vzťahu k § 420 písm. e) CSP. V danom prípade navrhovateľka pri námietke podľa § 420 písm. e) CSP vyvodzovala vadu nesprávne obsadeného súdu z toho, že v predmetnom spore rozhodoval vylúčený sudca, keď podávala námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi prvoinštančného súdu, o ktorej námietke nebolo ani dodnes rozhodnuté, námietka zaujatosti bola súdu prvej inštancie doručená dňa 06.07.2022.

37. Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti (§ 49 ods. 1 CSP). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 CSP). Strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti (§ 52 ods. 1 CSP). V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie (námietku), ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú (§ 52 ods. 2 CSP). Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (§ 53 ods. 1 CSP). Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (§ 53 ods. 3 CSP).

37.1. V zmysle uvedených ustanovení je právne významný vzťah sudcu buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k stranám sporu (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k strane určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý bolo možné pochybovať o jeho nezaujatosti) alebo k zástupcom strán sporu. Samotné pochybnosti o existencii takéhoto vzťahu sudcu nie sú určujúce; rozhodujúcim je, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Ustanovenie § 49 ods. 2 CSP ale jednoznačne vylučuje z dôvodov zakladajúcich zaujatosť sudcu tie okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

38. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu konkrétne z bodu 18. vyplynulo, že odvolací súd sa venoval aj tejto odvolacej námietke zo strany navrhovateľky, pričom odobril postup, keď súd prvej inštancie poukazom na § 49 a 52 CSP posúdil podanie navrhovateľky ako nespĺňajúce zákonom predpísané náležitosti námietky zaujatosti a z uvedeného dôvodu na námietku neprihliadol. Doslova uviedol, že, „ keďže z obsahu podanej námietky zaujatosti je zjavné, že táto neobsahuje náležitosti námietky zaujatosti uplatnenej účastníkom, ktoré sú precizované v § 53 ods. 1 CSP a celkom nepochybne sa týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudkyne, v ktorom prípade súd na takúto námietku zaujatosti neprihliada a ani vec nepredkladá na rozhodnutie nadriadenému súdu (§ 53 ods. 3 CSP). V zmysle vyššie uvedených ustanovení je právne významný vzťah sudcu buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci) alebo k účastníkovi konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom, na ktorý bolo možné pochybovať o jeho nezaujatosti) alebo k zástupcom účastníkov konania. Samotné pochybnosti účastníka o existencii takéhoto vzťahu sudcu nie sú určujúce; rozhodujúcim je, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Ustanovenie § 49 ods. 2 CSP ale jednoznačne vylučuje z dôvodov zakladajúcich zaujatosť sudcu tie okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. So zreteľom na podstatu, obsah a predmet týchto námietok odvolací súd resp. prvoinštančný súd správne na ne neprihliadol a o vylúčení namietaného sudcu ani nerozhodoval. Tieto

okolnosti v zmysle § 49 ods. 2 CSP zároveň navrhovateľka nešpecifikovala ani vo svojom podanom dovolaní. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že navrhovateľka neopodstatnene tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e) CSP. Odvolací súd dostatočným spôsobom objasnil z akých dôvodov nebolo potrebné o tejto námietke zaujať rozhodovať.

Dovolanie vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP.

39. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

40. Dovolacia námietka navrhovateľky vo vzťahu k ustanoveniu § 420 písm. f) CSP spočíva v námietke nedostatočného zdôvodnenia rozhodnutia a to vo vzťahu k tomu, že sa súd nevysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami pre danú vec, ktorými sú najlepší záujem maloletého, ako aj schopnosti, okolnosti a možnosti jednotlivých účastníkov konania poskytovať osobnú starostlivosť maloletému a takisto dostatočne neodôvodnil odmietnutie vykonania navrhovaných dôkazov a to výsluch svedkyne E., konečnú správu CDR Sereď.

41. Dovolací súd pripomína, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

42. Dovolací súd poukazuje na to, že, pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) patrí napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk a iné.

42.1. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva sporovej strany na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

42.2. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu

uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces. (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

43. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (napr. sp. zn. IV. ÚS 150/03, sp. zn. I. ÚS 301/06).

43.1. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

43.2. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku. Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

44. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento sa zaoberal všetkými odvolacími námietkami navrhovateľky a svoje rozhodnutie podrobne rozviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Podľa všetkých uvedených dôvodov mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie bol vecne správny a bolo potrebné ho potvrdiť v časti uvedenej vo výroku napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k nevysporiadaniu sa, resp. nedostatočnému vysporiadaniu sa s námietkou ohľadom zisťovania najlepšieho záujmu malého dieťa dovolací súd poukazuje na bod 43. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu podľa ktorého : „ Odvolateľka vytýkala súdu, že nezohľadnil najlepší záujem maloletého a skutočnosť, že maloletý otca trvalo a dlhodobo odmieta. Odvolací súd jej však ani v tomto nemohol dať za pravdu. Súd prvej inštancie opakovane zisťoval názor maloletého a náležite sa ním zaoberal, dospel však k záveru, že hoci maloletý vyjadril želanie zostať žiť s navrhovateľkou, napokon po vyhodnotení všetkých dôkazov treba uzavrieť, že s ohľadom na okolnosti prípadu bude v najlepšom záujme maloletého práve jeho zverenie do osobnej starostlivosti otca a s týmto záverom sa odvolací súd plne stotožňuje. Treba vychádzať z premisy, že otec ako rodič (v súčasnosti už jediný žijúci rodič maloletého F.) má zákonom garantované prednostné právo oproti iným osobám, na starostlivosť o svoje dieťa za predpokladu, že má záujem a je schopný takúto starostlivosť zabezpečiť, ktorá podmienka bola v danom prípade naplnená. Nie je pravdivé tvrdenie odvolateľky, že maloletý otca odmieta trvalo a dlhodobo, keďže bolo preukázané, že do vypuknutia pandémie v roku 2020 otca neodmietal a pravidelne sa s ním stretával vrátane prespávania u otca a k zmene jeho postoja k otcovi došlo práve pôsobením vplyvu navrhovateľky. Znalec W. zistil, že u maloletého v súčasnosti prevažujúci negatívny postoj k otcovi je výsledkom ovplyvňovania zo strany navrhovateľky vo vzťahu k otcovi, čím nezvládla rodičovskú rolu a v dôsledku eskalácie ich vzájomných konfliktov bránila maloletému v jeho stretávaní sa s otcom a v rozvíjaní jeho vzťahu s otcom.

44.1. Odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným vyššie uvedený nedostatok vo výchove navrhovateľky považuje za veľmi významný pri svojom rozhodovaní, keďže takéto správanie navrhovateľky je v hrubom rozpore s eminentným záujmom maloletého na budovaní silných citových väzieb s vlastným otcom, ktorý má svojho syna rád a už niekoľko rokov sa márne domáha aspoň

stretávania s ním, navrhovateľka mu však bez akéhokoľvek rozumného dôvodu v stretávaní so synom bráni. Odvolávanie sa na negatívny vzťah maloletého voči otcovi a jeho odmietanie preto nie je zo strany navrhovateľky namieste, keďže bolo celkom jednoznačne preukázané, že ho spôsobila práve ona. Treba si pritom uvedomiť, že rodič zohráva v živote každého dieťaťa nezastupiteľnú úlohu, ktorú nedokáže zastať žiadny iný príbuzný, akokoľvek by mal dobré úmysly a vhodné podmienky. Ponechanie dieťaťa u starej matky tak v danom prípade vykazuje vysokú mieru ohrozenia pre maloletého z dôvodu cielenej likvidácie jeho citových väzieb k otcovi, ktorý je v súčasnosti už jediný žijúci rodič maloletého F. a v budúcnosti by to mal byť práve on, kto bude F. pevnou oporou a to aj v čase, kedy navrhovateľka možno už toho nebude schopná (treba vziať do úvahy tiež viacgeneračný rozdiel, ktorý bude citeľný najmä s pribúdajúcim vekom dieťaťa). Rozhodnutie súdu, ktorý zamietol návrh navrhovateľky a zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca preto plne rešpektuje najlepší záujem dieťaťa a to napriek tomu, že maloletý verbalizoval svoj negatívny postoj k otcovi. Hoci maloletý F. vzhľadom na svoj vek nepochybne už dokáže formulovať svoje názory a prania, zároveň však určite nie je schopný objektívne posúdiť, čo je v jeho najlepšom záujme, odhliadnuc od skutočnosti, že znalec jasne definoval správanie a názory maloletého ako neautentické.“

45. Pokiaľ ide o nedostatok dôvodov vo vzťahu k námietke nevykonania navrhnutých dôkazov, dovolací súd opätovne poukazuje na bod 46. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, z ktorého jasne vyplýva, z akých dôvodov neboli vykonané navrhnuté dôkazy zo strany navrhovateľky (výsluch svedkyne psychologičky PhDr. E., ako aj záverečnou správou o priebehu a výsledkoch súdom nariadeného výchovného opatrenia) s tým, že s poukazom na rozsiahlosť vykonaného dokazovania v predmetnej veci, veľmi podrobné zdôvodnenie nevykonania navrhnutých dôkazov s poukazom na bod 56 rozsudku súdu prvej inštancie, dovolaním napadnutý rozsudok podľa názoru dovolacieho súdu uvádza skutkový resp. skutočný stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov prerokovávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy a úvahy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení rozsudku. Súd prvej inštancie vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie a spoľahlivo zistil skutočný stav, čo v konečnom dôsledku potvrdil aj odvolací súd.

46. Najvyšší súd uvádza, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti. Súdny navyše riadne odôvodnili, ktoré rozhodné skutočnosti považovali za preukázané a prečo naopak niektoré návrhy na doplnenie dokazovania nepovažovali za opodstatnené. (viď bod 56. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

47. So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd zdôrazňuje, že súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/12/2015, 4Cdo/191/2011, 5Cdo/43/2013, 6Cdo/95/2012, 7Cdo/179/2014, 8Cdo/346/2014). K procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f/ CSP (3Cdo/26/2017).

48. Len skutočnosť, že súdy neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené dovolateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa názoru dovolacieho súdu bolo možné

konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

49. Z vyššie uvádzaných dôvodov navrhovateľka neopodstatnene namietala vadu podľa § 420 písm. f) CSP, preto dovolací súd dovolanie navrhovateľky postupom podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietol.

50. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 451 ods. 3 CSP, podľa ktorého rozhodnutie o trovách dovolacieho konania nemusí byť v takomto prípade odôvodnené.

51. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.